

**Силабус навчальної дисципліни
ІСТОРІЯ ТА КУЛЬТУРА УКРАЇНИ**

підготовки бакалавра

(назва освітнього ступеня)

спеціальності 122 «Комп'ютерні науки»

(назва спеціальності)

освітньо-професійної програми

Комп'ютерні науки

(назва освітньої програми)

Статус дисципліни	нормативна
Мова навчання	українська
Факультет	інформаційних технологій та механічної інженерії
Кафедра	українознавства, документознавства та інформаційної діяльності
Контакти кафедри	Кафедра каб. В606 (шостий поверх висотний корпус): (056) 756-34-02; ukr@pgasa.dp.ua
Викладачі-розробники	Перетокін Андрій Геннадійович – к.і.н., доцент
Контакти викладачів	peretokin.andrii@pgasa.dp.ua
Розклад занять	https://pgasa.dp.ua/timetable/WSIGMA/PGS/ROZKLADP.HTML
Консультації	https://pgasa.dp.ua/wp-content/uploads/2022/09/GRAFIK-konsultatsij-UDID-I-semestr-2022-2023.pdf

Анотація навчальної дисципліни

Силабус нормативної навчальної дисципліни «Історія та культура України» укладений відповідно до освітньо-професійної програми підготовки фахівців вищої освіти за спеціальністю 122 «Комп'ютерні науки». Навчальна дисципліна належить до циклу загальної підготовки (нормативна) і спрямована на формування у студентів загальнонаукових, інструментальних та особистісних компетенцій майбутніх спеціалістів, формування гармонійної, інтелектуально розвиненої особистості. Навчальна дисципліна дозволяє ознайомити студентів з історичним минулим, матеріальною та духовною спадщиною українського народу; розвинути пізнавальні навички підходу до реального сьогодення та вміння визначати вклад національних цінностей у загальнолюдські, засвоїти ідеали гуманізму та демократії.

	Години	Кредити	Семестр
			I
Всього годин за навчальним планом, з них:	90	3	90
лекції	30		30
лабораторні роботи	-		-
практичні заняття	-		-
Самостійна робота, у т.ч:	60		60
підготовка до аудиторних занять	10		10
підготовка до контрольних заходів	12		12
виконання курсового проєкту або роботи	-		-
виконання індивідуальних завдань	-		-
опрацювання розділів програми, які не викладаються на лекціях	8		8
підготовка до екзамену	30	1	30
Форма підсумкового контролю			екзамен

Мета вивчення дисципліни – полягає в розкритті закономірностей та особливостей державотворчого, етнополітичного та культурного розвитку України, а також її стосунків із сусідніми народами та державами; досягнення розуміння соціально-історичної обумовленості художньо-культурологічних процесів в Україні в контексті загальносвітових.

Завдання вивчення дисципліни

- подання наукової періодизації історії і культури України, характерних рис різних періодів української історії, визначних подій та явищ у кожному з них;
- узагальнення досвіду національного державотворення, традицій української державності, значення поступу українського народу за її відновлення і збереження;
- розкриття закономірностей соціально-економічних та суспільно-політичних процесів в Україні, основних етапів українського національно-визвольного руху, визначення ролі та місця видатних історичних персоналій в українській історії та культурі;
- визначення найважливіших чинників й етапів формування української нації;
- висвітлення змісту і особливостей розвитку української матеріальної та духовної культури, її взаємозв'язку зі світовою культурою.

Пререквізити дисципліни – для вивчення курсу студенти потребують базових знань з історії України (в обов'язі шкільної програми), достатніх для сприйняття цілісної складової розуміння історичних та культурних процесів.

Постреквізити дисципліни – «Українська мова (за професійним спрямуванням)», «Філософія», «Економічна теорія».

Компетентності (відповідно до освітньо-професійної програми «Комп'ютерні науки» СВО ПДАБА 1226 – 2022):

ЗК-6. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК-7. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК-15. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя

Програмні результати навчання(відповідно до освітньо-професійної програми «Комп'ютерні науки» СВО ПДАБА 1226 – 2022):

ПР1. Застосовувати знання основних форм і законів абстрактно-логічного мислення, основ методології наукового пізнання, форм і методів вилучення, аналізу, обробки та синтезу інформації в предметній області комп'ютерних наук.

ПР18. Знати історію та зміст найважливіших моральних та естетичних положень.

ПР22. Застосовувати базові професійні і наукові знання в галузі соціально-гуманітарних та економічних наук у пізнавальній та професійній діяльності.

ПР25. Самостійно визначати закономірності і аналізувати суспільні процеси, що відбувалися у минулому та відбуваються нині, розуміти їх зв'язки та проводити історичні паралелі, що особливо важливо в умовах нинішньої агресії проти України і геноциду українського народу з боку російської держави.

1. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ДИСЦИПЛІНИ

Назва змістових модулів і тем	Кількість годин, у тому числі				
	усього	л	п	лаб	с/р
Змістовий модуль 1. Українські землі від стародавньої доби до кінця XVIII століття					
Тема 1. Стародавня доба	6	2			4

Назва змістових модулів і тем	Кількість годин, у тому числі				
	усього	л	п	лаб	с/р
Тема II. Княжа доба України-Руси (IX – XIV століття)	8	4			4
Тема III. Литовсько-польська доба (XIV – I половина XVII століття)	7	4			3
Тема IV. Козацько-гетьманська доба (II половина XVII – кінець XVIII століття)	7	4			3
Разом за змістовим модулем 1	28	14			14
Змістовий модуль 2. Українські землі з XIX століття до сьогодні					
Тема I. Доба російсько-австрійського панування і національно-культурного відродження (кінець XVIII – 1917 р.)	8	4			4
Тема II. Доба Української національно-демократичної революції (1917 – 1920 рр.)	8	4			4
Тема III. Радянська доба (1921 – 1991 рр.)	8	4			4
Тема IV. Доба незалежності (з 1991 р.)	8	4			4
Разом за змістовим модулем 2	32	16			16
Підготовка до екзамену	30				30
Усього годин	90	30			60

2. САМОСТІЙНА РОБОТА

ОПРАЦОВАННЯ РОЗДІЛІВ ПРОГРАМИ, ЯКІ НЕ ВИКЛАДАЮТЬСЯ НА ЛЕКЦІЯХ:

Назва теми	Посилання
Змістовий модуль 1. Українські землі від стародавньої доби до кінця XVIII століття	
Тема 1. Стародавня доба	
1. Періодизація історії України.	Посібники з історії : офіц. сайт URL: http://pidruchniki.com/istoriya/ Посібники з культури : офіц. сайт URL: http://pidruchniki.com/kulturologiya/
2. Джерела вивчення української історії.	
3. Історична свідомість як важливий чинник соціалізації особистості. Формування історичного та критичного мислення сучасних фахівців засобами історико-суспільних дисциплін в контексті національної безпеки України	
4. Державницькі здобутки неслов'янських народів на території України у Стародавню добу	
Тема 2. Княжа доба Русі-України (IX – XIV століття)	
1. Питання походження сучасних українців, білорусів та росіян.	Енциклопедія історії України : офіц. сайт URL: http://www.history.org.ua/?encyclor Культура України: електронна бібліотека URL: http://elib.nplu.org/
2. Політичний устрій Русі-України.	
3. Русь-Україна в період політичної роздробленості та монгольської навали.	
4. Утворення, розвиток і занепад Галицько-Волинської держави (Королівство Галиції і Лодомерії).	
5. Культурні взаємозв'язки Русі-України та Галицько-Волинської держави.	

<p>Тема 3. Литовсько-польська доба (XIV – I половина XVII століття)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Запорозька Січ як демократичний праобраз української державності. 2. Роль Петра Конашевича-Сагайдачного у визнанні української автономії з боку Речі Посполитої. 3. Військове та воєнне мистецтво українського козацтва. Військові перемоги козаків над московитами. 4. Особливості генезису українського народу, його культури та мови в литовсько-польську добу. <p>Релігійне та культурне різноманіття на теренах України в литовсько-польську добу.</p>	<p>ІЗБОРНИК. Історія України IX–XVIII ст. Першоджерела та інтерпретації URL: http://litopys.org.ua/index.html</p> <p>Інститут мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М.Т. Рильського НАНУ : офіц. сайт URL:http://etnolog.org.ua/</p>
<p>Тема 4. Козацько-гетьманська доба (II половина XVII – кінець XVIII століття)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Трансформація поглядів Б. Хмельницького щодо формування української держави. Українсько-московський договір 1654 р. як приклад недотримання укладених домовленостей Московією. 2. Українські військові перемоги над московитами: Конотопська битва 1659 року. 3. Причини та наслідки Руїни: гіркий досвід втрати державності. 4. Образ Івана Мазепи як незламного борця за незалежну від Московії українську державу. 5. Від Батурина до Бучі: гіркий досвід «братських» стосунків. 6. Політика російської імперської колонізації щодо українських земель у другій половині XVIII ст. Знищення етнічної самобутності українців та перші мовні війни. 7. Формування козацьких поселень на території сучасного м. Дніпро. 	<p>Історія України. Історія культури URL: http://www.info-library.com.ua/books.html</p> <p>Загальна історія краю (Дніпропетровщина) : офіц. сайт URL: https://www.libr.dp.ua/region-istorija.html</p> <p>Інститут історії Дніпра : офіц. сайт URL: https://www.youtube.com/channel/UC0B7rtZ2tEQZbxdK1YljsxA/featured</p>
<p>Змістовий модуль 2. Українські землі з XIX століття до сьогодні</p>	
<p>Тема 5. Доба австрійсько-російського панування і національно-культурного відродження (кінець XVIII–1917р.)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Український національний рух у XIX ст. Тарас Шевченко як символ боротьби українського народу проти поневолення. 2. Українське національне відродження: основні етапи, учасники, еволюція та вплив на формування української ідентичності. Сучасне прочитання української національної ідеї. 3. Антиукраїнська мовна політика Російської імперії в XIX ст. 4. Соціальні конфлікти в Україні в XIX ст. 5. Політизація національного життя в Україні наприкінці XIX ст. – на початку XX ст. 6. Українське питання в Першу світову війну. 	<p>Енциклопедія історії України : офіц. сайт URL: http://www.history.org.ua/?enc:clop</p> <p>Імені Т.Г. Шевченка (канал братів Капранових) : офіц. сайт URL: https://www.youtube.com/channel/UC1Q2MLy0DEswY-1ZheTcYig/about</p>
<p>Тема 6. Доба Української національно-демократичної революції (1917 – 1920рр.)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Історичні уроки діяльності Центральної Ради: 	<p>Інститут проблем сучасного мистецтва Національної академії мистецтв України :</p>

<p>основні здобутки та фатальні прорахунки.</p> <p>2. Радянсько-українські війни та розгортання червоного терору на території українських земель.</p> <p>3. Правління П. Скоропадського як реставрація гетьманського устрою в Україні. Внутрішня та зовнішня політика гетьманського уряду.</p> <p>4. Проблеми взаємовідносин УНР і ЗУНР: історичний аналіз.</p> <p>5. Роль армії у формуванні та збереженні української державності.</p> <p>6. Культурний розвій в період революційних змагань.</p> <p>Юрій Липа – вартовий нації (геополітична трилогія Юрія Липи: «Призначення України», «Чорноморська доктрина», «Розподіл Росії».)</p>	<p>офіц. сайт URL: http://mari.kiev.ua Інститут історії України НАН України URL: http://www.history.org.ua</p>
<p>Тема 7. Радянська доба (1921 – 1991рр.)</p> <p>1. Наслідки радянських економічних політик для України (1920-ті –1930-ті рр.). Демографічні втрати внаслідок радянської окупації.</p> <p>2. Західноукраїнські землі між двома світовими війнами. Митрополит Андрій Шептицький.</p> <p>3. Українське питання напередодні та в період в Другої світової війни.</p> <p>4. Роль ОУН та УПА у збереженні української національної ідеї.</p> <p>5. Наслідки хрущовської відлиги та брежнєвського застою для України.</p> <p>6. Український сценарій перебудови. «Як українці зруйнували імперію зла». Антиукраїнський зміст концепції формування «єдиної радянської спільноти» (інтернаціоналізація=русифікація=антиукраїнізація)</p>	<p>EXLIBRIS : українська електронна бібліотека : офіц. сайт URL: http://exlibris.org.ua/ Національний музей Голодомору-геноциду : офіц. сайт URL: https://holodomormuseum.org.ua/ Культура України: електронна бібліотека URL: http://elib.nplu.org/</p>
<p>Тема 8. Доба незалежності (з 1991 р.)</p> <p>1. Проблеми розподілу влади в часи відновлення незалежної України.</p> <p>2. Українські майдани як демократична платформа для вирішення актуальних проблем.</p> <p>3. Головні засади зовнішньої політики незалежної України. Європейський вектор зовнішньополітичного курсу України.</p> <p>4. Кримське питання в контексті українського державотворення. Російська агресія в часи незалежності України.</p> <p>5. Державна мовна політика на сучасному історичному етапі.</p> <p>6. Збройні сили України як запорука збереження незалежності України. Роль української культури у протидії рашистській неоімперській ідеології.</p>	<p>Національний меморіальний комплекс Героїв Небесної Сотні – Музей Революції Гідності : офіц. сайт URL: https://maidanmuseum.org/ Бібліотека українського мистецтва : офіц. сайт URL: http://uartlib.org/</p>

3. ПОРЯДОК ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Поточний контроль кожного із змістових модулів складається з:

1. Тестування – максимально 40 балів.

2. Семінарські заняття – максимально 60 балів (4 заняття по 15 балів).

У цілому 100 балів.

Тестування

Тести складені за трьома рівнями складності, тому оцінювання 1-10 завдання (з вибором однієї правильної відповіді) здійснюється по 2 бали, завдання 11-13 (на встановлення відповідності) по 4 бали, завдання 14-15 (на встановлення правильної послідовності) по 4 балів.

Неправильна відповідь – 0 балів.

Разом 40 балів.

Семінарське заняття

змістового модулю оцінюється за 15-бальною шкалою:

14-15 балів: студент опрацював усі питання з теми, винесених на семінар, активно відповідав упродовж заняття, вмів робити висновки та відстоювати свою позицію щодо викладеного матеріалу. Знає основні визначення, терміни, дати, імена персоналії із теми.

10-13 балів: студент опрацював усі питання, але із незначними прогалинами фактичного матеріалу, активно бере участь в обговоренні питань, вмів робити висновки, але не висловлює власної думки.

7-9 балів: студент опрацював усі питання із значним скороченням матеріалу, не вмів робити висновки, висловлювати свою думку, відповідає лише на декілька питань в обговоренні.

4-6 балів: студент опрацював не всі питання, винесених на семінарське заняття із значними пропусками подій, фактів, визначень, термінів тощо, відповів на декілька питань, не вмів робити висновки, висловлювати свою думку.

1-3 бали: студент законспектував лише декілька питань і дав відповідь на одне питання, не вмів робити висновки, висловлювати свою думку.

Критерії екзаменаційної оцінки

Екзаменаційний білет складається з двох питань (одне питання з історії, і, відповідно, друге – з культури України). Максимальна сума балів за відповідь на одне питання – 50 балів.

48-50 балів: студент чітко і всебічно виклав програмний матеріал, висвітлив основні історичні події, аргументував і розкрив теоретичні положення, виявив логічне мислення і знання навчальної літератури та інших джерел, знає хронологію історичних подій.

40-47 балів: студент показав міцні знання історичного матеріалу вичерпно і всебічно висвітлив основні історичні події, орієнтується у відповідній літературі, основних джерел, виявив знання хронології основних історичних подій, але допустив неточності при висвітленні окремих подій чи фактів.

31-39 балів: студент у цілому відповів на поставлені запитання, але з деякими незначними неточностями в подіях або датах.

20-30 балів: студент тезово відповідає на питання з деякими неточностями в датах, плутається в подіях.

9-19 балів: студент коротко відповідає на питання із деякими неточностями.

0-8 балів: студент не зумів розкрити питання, майже не орієнтується в історичних подіях, не знає матеріалу.

В умовах дистанційного складання екзамену (війна, пандемія) виконання студентом підсумкової екзаменаційної роботи у формі тестових завдань. Підсумкова екзаменаційна робота має 50 тестових завдань, правильна відповідь на кожне з яких оцінюється у 2 бали.

У сумі студент може набрати 100 балів.

Підсумкова оцінка з дисципліни «Історія та культура України» визначається як середньоарифметична між оцінкою змістового модуля 1, змістового модуля 2 та екзаменаційною оцінкою.

Науково-дослідна робота студентів (не є обов'язковою)

Науково-дослідна робота передбачає такі види робіт (на вибір студентів):

- науково-пошукова робота з історико-етнографічного опису народного житла Придніпровського регіону (за програмою-запитальником, складеним Лабораторією історії та традицій українського хатобудування);
- укладання словника термінів з історії української культури;
- укладання словника персоналій на кожний історичний період;
- написання статті;
- оформлення результатів науково-пошукової роботи;
- участь у студентських конференціях тощо.

Участь студентів у науково-дослідній роботі із успішним її завершенням і оціненням (до 100 балів) дозволяє отримати підсумкову оцінку з дисципліни автоматично, не складаючи екзамену.

4. ПОЛІТИКА КУРСУ

Політика курсу передбачає відповідальність викладача і студента: прозорість оцінювання; інформування та реалізацію політики академічної доброчесності.

При організації освітнього процесу здобувачі вищої освіти та викладачі діють відповідно до нормативної бази академії. Середовище в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної критики. Передбачається систематичне відвідування студентами аудиторних занять, за винятком поважних причин. Студенти мають дотримуватися правил поведінки на заняттях згідно Статуту Академії. Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін. Якщо здобувач вищої освіти був відсутній з поважної причини, він/вона презентує виконані завдання під час консультацій викладача.

Порядок відпрацювання пропущених занять: студент конспектує пропущену лекцію, семінар та складає в години консультацій викладача.

Обов'язкове дотримання академічної доброчесності студентами. Студенти академії мають керуватися у своїй діяльності Кодексом академічної доброчесності ПДАБА ПЛПМ 0812-001:2018, яким встановлено загальні моральні принципи та правила етичної поведінки.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами вищої освіти передбачає:

- самостійне виконання всіх видів робіт, завдань, форм контролю, передбачених робочою програмою навчальної дисципліни (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);

- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;

- посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей інших авторів; - надання достовірної інформації про результати власної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації. Дотримуємося Положення про запобігання та виявлення академічного плагіату у ПДАБА. Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. Якщо студент має сумніви або непевність, що його дії або бездіяльність можуть порушити Кодекс академічної доброчесності Академії, він може звернутися за консультацією до Комісії з питань академічної доброчесності.

У випадку надзвичайних ситуацій (війни, епідемії, пандемії, стихійного лиха, введення надзвичайного стану і т. д.) студенти повинні дотримуватися правил поведінки, які встановлені законодавством України, відповідними інструкціями в ситуаціях, що наступили.

5. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Греченко В. А., Кислюк К. В. Історія української культури: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. – К.: Кондор, 2013. – 351 с.
2. Грицак Я. Подолати минуле: глобальна історія України. – Київ, 2021. – 432 с.
3. Історія культури України: навчальний посібник / В.А. Бокань, Л.Г. Польовий. – К.: МАУП, 1998. – 232 с.
4. Історія України: Нове бачення: У 3 т. / Під ред. В.А.Смолія. – К.: Україна, 1995. – 350 с.
5. Історія України: навч. посіб. / О.Д. Бойко. – 3-тє вид., доповн. – К.: Академвидав, 2010. – 687 с.
6. Історія України: хрестоматія / В. М. Литвин. – К.: Наук. думка, 2013. – 1056 с.
7. Історія України: підручник / Г.Д. Казьмирчук, А.П. Коцур, О.В. Вербовий, І.М. Заболотна, Г.М. Казакевич, М.Г. Казьмирчук, Г.Г. Коцур, О.Р. Купчик, С.В. Набока, С.В. Палієнко; Київ. нац. ун-т ім. Т.Шевченка. – 2-ге вид., виправл. і доповн. – К.: Логос, 2010. – 648 с.
8. Історія України та її державності: курс лекцій / Л.Є. Дещинський, С.В. Терський та ін.; Нац. ун-т «Львів. політехніка». – 5-те вид., переробл. і доповн. – Л., 2009. – 474 с.
9. Історія українського козацтва: Нариси: У 2-х т. Т. 1 / В.А. Брехуненко, Л.В. Войтович, О.Б. Головка, В.М. Горобець, А.О. Гурбик; Ін-т історії України. НДІ козацтва НАН України. – К.: Вид. дім «Києво-Могилян. акад.», 2009. – 800 с.
10. Липа Ю. Геополітичні орієнтири нової України. – Київ: [б.в.], 1999. – 18, [2] с. – (Бібліотечка молодого спеціаліста; ч. 10).
11. Мала історія України / А. Каппелер. – К.: «К.І.С.», 2007. – 264 с.
12. Мицик Ю. А. Історія України : навч. посіб. / Юрій Мицик, Олег Бажан. – Київ : Кліо, 2015. – 677 с.
13. Нарис історії середньовічної та ранньомодерної України / Н. Яковенко; Укр. наук. ін-т Гарвард. ун-ту. Ін-т критики. – 2-вид., переробл. та розшир. – К.: Критика, 2005. – 584 с.
14. Нарис історії України. Формування модерної української нації ХІХ – ХХ століття: Навч. посіб. / Я.І. Грицак. – 2-ге вид. – К.: Генеза, 2000. – 356 с.
15. Плохій С. Брама Європи. Історія України від скіфських воєн до незалежності / Пер. з англ. Р. Ключко. □ Х., 2016. □ 496 с.
16. Політична історія України: навч. посіб. / В.А. Греченко, В.І. Танцюра, В.В. Калініченко, С.М. Куліш, В.В. Петровський. – 2-ге вид., доповн. – К.: Академвидав, 2008. – 552□с.
17. Субтельний О. Україна. Історія / О. Субтельний. – К.: Либідь, 1996.
18. Українознавство: короткий курс для іноземних студентів / Г. П. Євсєєва, А. Г. Перетокін, Г. І. Лисенко, С. П. Волкова. – Дніпро: Вид-во ПДАБА, 2019. – 127 с.
19. Український Гетьманат: нариси історії національного державотворення ХVІІ-ХVІІІ ст. У 2 кн. □ Кн. 1 / Ред. кол.: В. Смолій (відп. ред.), О. Бачинська, В. Горобець (заст. відп. ред.), О. Гуржій, В. Матях (відп. секр.), Ю. Мицик, В. Степанков, Я. Федорук, Т. Чухліб (заст. відп. ред.). НАН України. Інститут історії України. □ К.: Інститут історії України, 2018. □ 610 с.

Допоміжна

1. Вівчарик М. □ М. □ Україна: від етносу до нації: Навч. посіб. / М. □ М. □ Вівчарик. – К.: Вища шк., 2004. – 239 с.
2. Історія Придніпровського регіону: архітектурно-історичний і промисловий екскурс. Колект. Монографія / В.І. Большаков, Г.П. Євсєєва, Г.І. Лисенко та ін.; за ред. В.І. Большакова. - Дніпро: Вид-во ПДАБА, 2018. – 331 с.
3. Історія та традиції українського народного житла Придніпровського регіону / Г.П. Євсєєва, М.В. Савицький. – Д.: ПДАБА, 2016. – 269 с.; ілюстр

4. Історія української культури: наук. вид.: у 5 т. Т. 4, кн. 1. Українська культура першої половини ХІХ століття / Л.Ф. Артюх, В.Г. Балушок, Г. Б. Бондаренко, В.К. Борисенко, Т.М. Виврот; НАН України. – К.: Наук. думка, 2008. – 1008 с.
5. Історія української культури: у 5 т. Т. 1. Історія культури давнього населення України / Ю.С. Асеев, В.Д. Баран, І.А. Баранов, В.П. Белозор, С. С. Бессонова, Я.Є. Боровський, О.А. Брайчевська, М.Ю. Брайчевський, С.Б. Буських; Ред.: Б.Є. Патон; НАН України. – К.: Наук. думка, 2001. – 1134 с.
6. Історія української культури: У 5 т. Т. 3. Українська культура другої половини ХVІІ – ХVІІІ століть / В.С. Александрович, В.Й. Борисенко, Т.М. Виврот, В.М. Горобець, В.С. Горський; НАН України. – К.: Наук. думка, 2003. – 1246 с.
7. Історія української культури: У 5 т. Т. 4, кн. 2. Українська культура другої половини ХІХ століття / М.П. Бондар, М.П. Загайкевич, Р.Я. Пилипчук, В.В. Рубан, М.Р. Селівачов; Ред.: Б.Є. Патон; НАН України. – К.: Наук. думка, 2005. – 1295 с.
8. Історія української культури: у 5-ти т. Т. 2. Українська культура ХІІІ - першої половини ХVІІ століть / В.С. Александрович, В.Г. Балушок, М.Б. Боянівська, Л.В. Войтович, Р.Й.Голик, Г.Й.Горинь, А.Д. Данилюк, Я.Д. Ісаєвич, Я.Б. Книш, Б.С. Криса; НАН України. – К.: «Наук. думка», 2001. – 847 с. – Бібліогр.: с. 821–827.
9. Історія української художньої культури: Підруч. для студ. вищ. навч. закл. мистец. і культури / В.М. Шейко, Л.Г. Тишевська; Харк. держ. акад. культури. – Х.: Регіон-інформ, 2003. – 180 с.
10. Методичні вказівки до вивчення програмного матеріалу з курсу «Історія та культура України» для студентів ступеня бакалавра всіх спеціальностей денної форми навчання. Частина І / Укладачі: Євсеева Г. П., Бабенко В. А., Лисенко Г. І., Перетокін А. Г., Волкова С. П. – Д.: ПДАБА, 2020. – 49 с.
11. Методичні вказівки до вивчення програмного матеріалу з курсу «Історія та культура України» для студентів ступеня бакалавра всіх спеціальностей денної форми навчання. Частина ІІ / Укладачі: Євсеева Г. П., Бабенко В. А., Лисенко Г. І., Перетокін А. Г., Волкова С. П. – Д.: ПДАБА, 2020. – 50 с.
12. Методичні вказівки до вивчення програмного матеріалу з курсу «Історія та культура України» для студентів ступеня бакалавра всіх спеціальностей денної форми навчання. Частина ІІІ / Укладачі: Євсеева Г. П., Бабенко В. А., Лисенко Г. І., Перетокін А. Г., Волкова С. П. – Д.: ПДАБА, 2020. – 50 с.
13. Методичні вказівки до вивчення програмного матеріалу з курсу «Історія та культура України» для студентів ступеня бакалавра всіх спеціальностей денної форми навчання. Частина ІV / Укладачі: Євсеева Г. П., Бабенко В. А., Лисенко Г. І., Перетокін А. Г., Волкова С. П. – Д.: ПДАБА, 2020. – 51 с.
14. Методичні вказівки до вивчення програмного матеріалу з курсу «Історія та культура України» для ступеня бакалавра всіх спеціальностей денної форми навчання. Ч. V / Укладачі: Євсеева Г. П., Бабенко В. А., Лисенко Г. І., Перетокін А. Г., Волкова С. П. – Д.: ПДАБА, 2021. – 50 с.
15. Методичні вказівки до самостійної роботи з курсу «Історія та культура України» для студентів ступеня бакалавра усіх спеціальностей денної форми навчання / Укладачі: Євсеева Г. П., Лисенко Г. І., Перетокін А. Г., Волкова С. П. – Дніпро: ПДАБА, 2021. – 26 с.
16. Методичні вказівки до виконання контрольних робіт з курсу «Історія та культура України» для студентів ступеня бакалавра всіх спеціальностей заочної форми навчання. / Укладачі: Євсеева Г. П., Лисенко Г. І., Перетокін А. Г., Волкова С. П. – Дніпро: ПДАБА, 2021. – 51 с.
17. Методичні вказівки до вивчення програмного матеріалу з курсу «Історія та культура України» для студентів ступеня бакалавра спеціальностей 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність», 072 «Фінанси, банківська справа та страхування», 071 «Облік і оподаткування», 073 «Менеджмент», 075 «Маркетинг», 051 «Економіка» та 281 «Публічне

управління та адміністрування» денної форми навчання / Укладач: Волкова С. – Д.: ПДАБА, 2021. – 43 с.

18. Прицак О. Й. Що таке історія України? (вступна стаття О.В. Яся) / О. Й. Прицак // Український історичний журнал. – 2015. – № 1. – С. 177–210.

19. Репан О. Палімпсест: Коріння міста: поселення XVI–XVIII століть в історії Дніпропетровська / О. Репан, В. Старостін, О. Харлан; НДІ козацтва, Ін-т історії України НАН України, Каф. історії України Дніпропетр. нац. ун-ту. – К. : Укр. пропілеї, 2008. – 264 с.

20. Народження країни (До 30-річчя Незалежності України) : рекомендаційний бібліографічний показник / Бібліотека КДПУ : упоряд. С. Кочерга ; бібліогр. ред. О. Кравченко ; за ред. Г. Віняр. – Кривий Ріг, 2021. – 40 с.

6. ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСИ

1. Алфьоров Олександр (Історія. Це те, що я люблю!): офіц. сайт URL: <https://cutt.ly/pV2ueNd>

2. Бібліотека українського мистецтва : офіц. сайт URL: <http://uartlib.org/>

3. Віртуальний читальний зал ПДАБА : офіц. сайт URL: <https://pgasa365.sharepoint.com/sites/e-library>

4. Віртуальний читальний зал ПДАБА. Посібники, підручники з історії та культури України URL: <https://cutt.ly/tPO8sxxg>

5. Електронна бібліотека з історії України та всесвітньої історії URL: <http://www.history.vn.ua/>

6. Енциклопедія історії України : офіц. сайт URL: <http://www.history.org.ua/?encyclp>

7. Загальна історія краю (Дніпропетровщина) : офіц. сайт URL: <https://www.libr.dp.ua/region-istorija.html>

8. ІЗБОРНИК. Історія України IX–XVIII ст. Першоджерела та інтерпретації URL: <http://litopys.org.ua/index.html>

9. Імені Т.Г. Шевченка (канал братів Капранових) : офіц. сайт URL: <https://www.youtube.com/channel/UC1Q2MLy0DEswY-1ZheTcYig/about>

10. Інститут історії Дніпра : офіц. сайт URL: <https://www.youtube.com/channel/UC0B7rtZ2tEQZbxdK1YjmxA/featured>

11. Інститут історії України НАН України URL: <http://www.history.org.ua>

12. Інститут суспільних досліджень : офіц. сайт URL: <https://www.youtube.com/channel/UCslObUNpij26zflUM-PoGBA/videos>

13. Інститут мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М.Т. Рильського НАНУ : офіц. сайт URL: <http://etnolog.org.ua/>

14. Інститут проблем сучасного мистецтва Національної академії мистецтв України : офіц. сайт URL: <http://mari.kiev.ua>

15. Історична правда: офіц. сайт URL: <https://www.istpravda.com.ua/>

16. Історія України URL: <http://history.franko.lviv.ua/>

17. Історія України. Історія культури URL: <http://www.info-library.com.ua/books.html>

18. Кафедра українознавства, документознавства та інформаційної діяльності ПДАБА : офіц. сайт URL: <https://pgasa.dp.ua/department/ukr/>

19. Конституція України : офіц. сайт URL: <https://cutt.ly/hPO7uHh>

20. Культура України: електронна бібліотека URL: <http://elib.nplu.org/>

21. Михайло Грушевський. Історія України-Руси в 10 томах / Михайло Грушевський : офіц. сайт URL: <http://litopys.org.ua/index.html>

22. Національний меморіальний комплекс Героїв Небесної Сотні – Музей Революції Гідності : офіц. сайт URL: <https://maidanmuseum.org/>

23. Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського : офіц. сайт URL: <http://nbuv.gov.ua/>

24. Національний музей Голодомору-геноциду : офіц. сайт URL: <https://holodomormuseum.org.ua/>
25. Нове українське кіно : офіц. сайт URL: <https://www.cinema.in.ua/>
26. Поетика : офіц. сайт URL: <http://poetry.uazone.net/>
27. Посібники з історії : офіц. сайт URL: <http://pidruchniki.com/istoriya/>
28. Посібники з культури : офіц. сайт URL: <http://pidruchniki.com/kulturologiya/>
29. Проект «Країна. Історія українських земель» : офіц. сайт URL: https://www.youtube.com/playlist?list=PLNH1pbN2c0aQy8_QyJMFqV_VUTXboh8DN
30. Український інститут національної пам'яті : офіц. сайт URL: <https://uinp.gov.ua/>
31. Фільми про Голодомор: офіц. сайт URL: <https://holodomormuseum.org.ua/filmy-pro-holodomor/>
32. EXLIBRIS : українська електронна бібліотека : офіц. сайт URL: <http://exlibris.org.ua/>
33. Ukraïner : офіц. сайт URL: <https://www.youtube.com/channel/UCbNaKxi1j-Q5jWZDpJZp56g>

Розробник

(підпис)

(Андрій ПЕРЕТОКІН)

Гарант освітньої програми

(підпис)

(Наталія ВЕЛЬМАГІНА)

Силабус затверджено на засіданні кафедри
українознавства, документознавства та інформаційної діяльності

Протокол від «31» серпня 2022 року № 1

Завідувач кафедри

(підпис)

(Олена БАРАННИК)